Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 786387
Zaaknummer: 887193

Houten, 16 september 2025

gemeente Houten

Onderwerp:
Omgevingsagenda Houten

Beslispunten:
1. De omgevingsagenda vast te stellen als basis voor de op te stellen omgevingsvisie

Samenvatting
In de omgevingsagenda beschrijven we de hoofdkoers voor de bescherming en ontwikkeling van de (fysieke) leefomgeving in Houten tot 2040 en daarna. Hierin staat de ontwikkeling van Houten van groeigemeente naar bloeigemeente centraal. We kiezen voor een hoofdkoers die niet meer zo sterk is gericht op groei, maar veel meer gericht is op behoud en versterking van het woon- en leefkwaliteit in de gemeente. Op basis van deze hoofdkoers voor Houten brengen we meer samenhang aan in onze ambities.
De omgevingsagenda is een belangrijke stap op weg naar de Houtense omgevingsvisie.

Aanleiding
Gemeente Houten heeft haar ambities voor de leefomgeving de afgelopen jaren vastgelegd in afzonderlijke ambitiedocumenten en beleidsnotities. Denk aan de Woonvisie, het Houtens DNA, en meer recent de Sociale Koers, de Woonzorgvisie, de Agenda Buitengebied en de gebiedsvisie CMK. Het Integraal Ruimtelijk Perspectief is een mooi voorbeeld van een regionaal ambitiedocument met een gezamenlijke ontwikkelrichting.

De uitdagingen waar we voor staan vragen echter om een meer samenhangende benadering. We hebben behoefte aan een duidelijke koers op weg naar 2040 en verder, als kader voor beheer en ontwikkeling van onze leefomgeving. Die koers leggen we vast in de Houtense omgevingsvisie. De omgevingsvisie is een van de kerninstrumenten uit de Omgevingswet. De omgevingsvisie gaat de gemeente helpen om sneller te beslissen of nieuwe plannen passen binnen de toekomst van Houten. Ook weten inwoners, belanghebbenden en initiatiefnemers beter waar ze aan toe zijn. En wat er van hen wordt verwacht. Want alle informatie over de toekomst van Houten staat dan op één plek.

De omgevingsagenda die nu ter besluitvorming voorligt is een belangrijke stap op weg naar de Houtense omgevingsvisie. In de omgevingsagenda bepalen we de hoofdkoers voor Houten en brengen we op basis van die koers meer samenhang aan in onze ambities.

Met de omgevingsagenda sluiten we aan bij een aantal belangrijke ontwikkelingen. We zien bijvoorbeeld de ruimtelijke kwaliteit van een aantal plekken in onze gemeente afnemen. Onze inwoners worden ouder en krijgen andere behoeften. En we moeten inspelen op trends zoals de klimaatverandering, de energietransitie en de duurzame mobiliteit.

Beoogd effect
Het beoogd effect is een politiek gedragen hoofdkoers voor bescherming en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving die richting geeft aan de definitieve invulling van de omgevingsvisie.

Argumenten per beslispunt
1.1 De koers van groeigemeente naar bloeigemeente sluit aan bij de opgaven waar we voor staan tot 2040 en verder

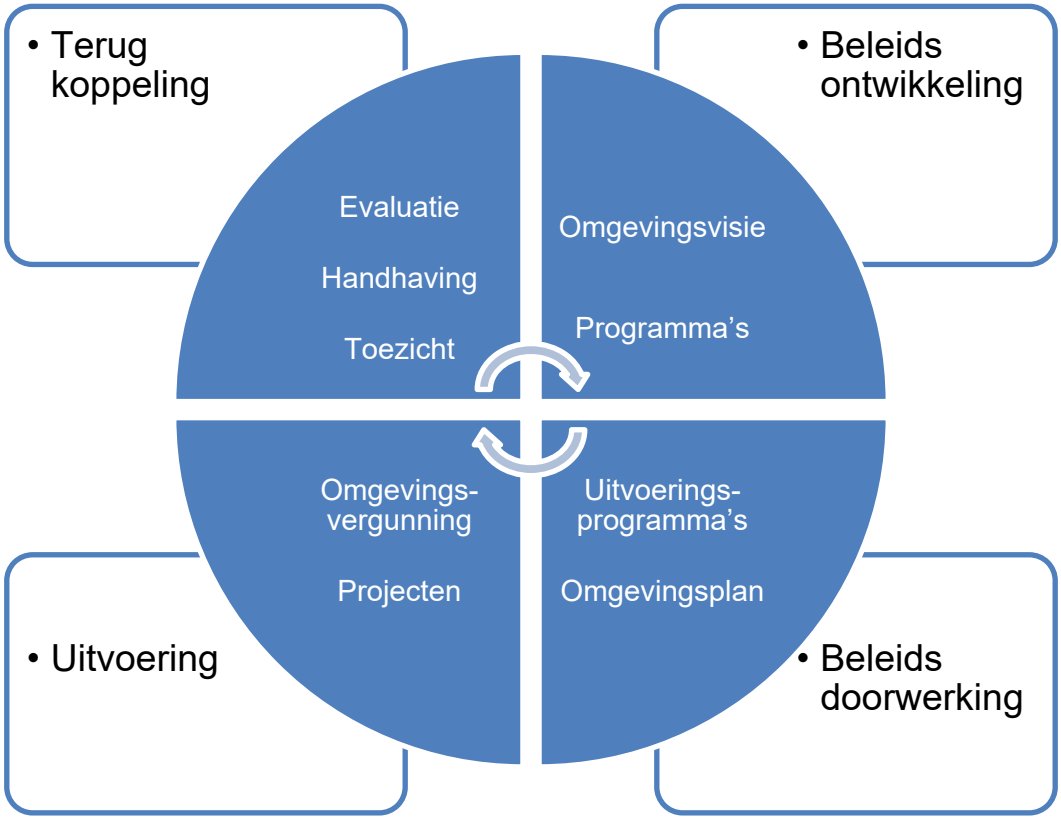
Deze opgaven komen voort uit het Omgevingspalet dat in februari van dit jaar door de raad is vastgesteld. We kiezen voor een hoofdkoers die niet meer zo sterk is gericht op groei, maar veel meer gericht is op behoud en versterking van het woon- en leefkwaliteit in de gemeente, voor inwoners, voor ondernemers en voor (maatschappelijke) organisaties.

1.2 Bij de voorbereiding van de Omgevingsagenda zijn ook recente ambitie/beleids- en gebiedsdocumenten als bouwsteen meegenomen

Om tot een volwaardige hoofdkoers in de omgevingsagenda te komen, zijn ook deze recente documenten als input c.q. richting meegenomen. Voorbeelden zijn de gebiedsvisie CMK, de woonzorgvisie, de Sociale Koers en de concept gebiedsvisie Houten-Oost.

1.3 De omgevingsagenda is opgesteld volgens de stappen in de beleidscyclus van de Omgevingswet

De beleidsontwikkeling in de omgevingswet begint in een ideale situatie met het opstellen van de *omgevingsvisie*. In de omgevingsvisie worden de strategische keuzes voor de fysieke leefomgeving bepaalt voor de lange termijn. We geven op hoofdlijnen aan waar we naar toe willen, hoe we dat kunnen bereiken en hoe dat voor verschillende deelgebieden kan uitpakken. In de omgevingsagenda staat daarom de hoofdkoers voor de gemeente beschreven: een stip op de horizon met een korte uitwerking naar deelgebieden. In de omgevingsvisie vullen we de hoofdkoers verder in, toetsen we de haalbaarheid van onze ambities en geven we aan wat er nodig is om de koers te realiseren.

De omgevingsvisie kan verder worden uitgewerkt in concrete (omgevingswet)*programma's.* Dat kunnen beleidsnota's zijn, gebiedsvisies of uitvoeringsprogramma's. In de programma's leggen we doelen, concrete maatregelen en verplichtingen vast om de omgevingsvisie daadwerkelijk te realiseren. Ze gelden vaak voor een periode van 5 á 10 jaar en zijn een stuk concreter dan de omgevingsvisie.
De *beleidsdoorwerking* zorgt er ook voor dat het beleid juridisch wordt vastgelegd. Het omgevingsplan maakt het beleid bindend voor uitvoerders en initiatiefnemers. In een aantal gevallen kunnen ook specifieke programma's maatregelen bevatten voor het toelaten van activiteiten of projecten.
In de *uitvoering* zijn het initiatiefnemers (burgers, bedrijven, maar ook de gemeente zelf) die projecten realiseren, onder verantwoordelijkheid van de gemeente. Dit gebeurt via het afgeven van omgevingsvergunningen.
In de *terugkoppeling* wordt via toezicht, handhaving en monitoring gecontroleerd of het beleid wordt nageleefd en of bijstelling van het beleid nodig is. Het type instrumenten bepaalt welke vorm van terugkoppeling wordt toegepast, zoals handhaving voor juridische regels of evaluatie voor programma's

1.4 We maken in de Omgevingsagenda een aantal duidelijkere keuzen, aanvullend op het bestaande beleid:

- We zien groeien niet meer als onze belangrijkste opgave. Met de bouwopgave van 4.750 woningen tot 2040 komt aan de grote groeispurt die we hebben gemaakt een eind. We blijven nieuwe woningen realiseren en doen dat heel bewust, maar we verleggen de focus naar behoud en versterking van wat er al is en de kwaliteiten die onze inwoners zo belangrijk vinden.
- We dragen graag bij aan de regionale opgaven, maar zetten de bestaande kwaliteiten van onze gemeente daarvoor niet op het spel. We zoeken naar oplossingen die passen bij het Houtens DNA.
- We kiezen voor meer sturing op de economische ontwikkeling in de gemeente, gericht op verduurzaming, energietransitie, circulaire economie en een duidelijker economisch profiel. Dit faciliteren we op bestaande werklocaties, die intensiever zullen worden benut, waar volop ruimte is voor klimaatadaptatie en sprake is van een gezonde werkomgeving.
- We kiezen voor het behoud van het huidige voorzieningenniveau. Daarbij realiseren we ons dat we daarvoor afhankelijk zijn van andere partijen. Waar voorzieningen verdwijnen zetten we extra in op een goede bereikbaarheid van voorzieningen elders.
- We zetten de fysieke leefomgeving en de openbare ruimte zoveel mogelijk in om een gezonde leefstijl van onze inwoners, de sociale samenhang in onze buurten en inclusie te bevorderen.

1.5 Met de input van inwoners, stakeholders en collega's is de hoofdkoers aangescherpt en verfijnd

De opbrengst van de participatie heeft een aantal waardevolle inzichten opgeleverd die hebben bijgedragen aan de aanscherping van de hoofdkoers. In de omgevingsagenda lichten we toe hoe die zijn verwerkt.

1.6 Door de Omgevingsagenda aan te bieden aan de raad voldoen komen we onze afspraken met de raad na

De gemeenteraad heeft op in oktober 2023 het Plan van Aanpak omgevingsvisie ontvangen. In het Plan van Aanpak is opgenomen om de omgevingsagenda ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeente. Het college voldoet hiermee aan die afspraak.

Kanttekeningen

1.1 De Omgevingsagenda is een tussenproduct en geen eindproduct

Met de hoofdkoers uit de Omgevingsagenda wordt duidelijk richting gegeven aan Houten op weg naar 2040. De koers wordt nader uitgewerkt in de omgevingsvisie. De omgevingsvisie wordt door de nieuwe raad vastgesteld. Het bestaande beleid kan op onderdelen afwijken van de koers die we nu kiezen en de uitwerking ervan in de omgevingsvisie, Er kan ook nieuw beleid nodig zijn om de ambities uit de omgevingsvisie te realiseren. Dat werken we na de vaststellen van de omgevingsvisie uit in beleids- en uitvoeringsprogramma's.

Participatie

Inwoners en stakeholders konden op verschillende manieren hun bijdrage aan de Omgevingsagenda leveren:

1. Door deelname aan de stakeholdersbijeenkomst op 30 juni 2025. In deze bijeenkomst hebben we de Houtskoolschets Houten 2040 (de eerste ambtelijke schets voor de toekomst van Houten) toegelicht. Samen met onze relaties hebben we verder gebouwd aan de toekomstverkenning van Houten richting 2040. We zijn in gesprek gegaan over wat er aanspreekt in de schets, wat er nog mist en waar prioriteit aan zou moeten worden gegeven.
2. Door deelname aan de inwonersbijeenkomst op 2 juli 2025. In deze bijeenkomst hebben we samen met inwoners door te tekenen op de kaart 'geschetst' aan de toekomst van Houten. We hebben uitgelegd waar we staan, waar we naartoe willen en waar wij de inbreng van inwoners voor nodig hebben.
3. Door deelname aan de vragenlijst op Houten praat mee van 25 juni tot 9 juli 2025. Deze vragenlijst gaf inwoners en stakeholders de mogelijkheid om hun mening te geven wat volgens hen belangrijk is voor Houten in 2040. In totaal hebben 64 deelnemers deze vragenlijst ingevuld.

Daarnaast hebben we gebruik gemaakt van de resultaten van de participatie bij het Omgevingspalet en (indirect) van de uitkomsten van de participatie bij eerdere beleidstrajecten in het fysiek domein.

Al deze input heeft ons geholpen om de schets te verbeteren en echt ‘Houtens’ te maken. Dat ziet u onder andere terug door de toegevoegde vertaling naar deelgebieden en de verbinding tussen de fysieke leefomgeving en het sociaal domein.

De **raad** is via een raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld van de Houtskoolschets Houten 2040 (24 juni 2025). Een aantal raadsleden is als toehoorder bij de inwonersbijeenkomst aangesloten. Op 9 september hebben we de raadswerkgroep Omgevingswet geïnformeerd over het doorlopen proces, de uitkomsten van de participatie en de eerste hoofdlijn van de omgevingsagenda. Op 16 september heeft een bijpraat voor de hele raad plaatsgevonden.

Financiën en formatie

Het opstellen van de omgevingsvisie, inclusief menskracht, wordt gefinancierd uit het budget Omgevingswet. In deze fase van de voorbereiding van de omgevingsvisie zijn er nog geen financiële of personele gevolgen voor de beleidsuitvoering.

Communicatie

Na vaststelling door de raad gaat er een persbericht uit en organiseren we een persgesprek. We publiceren de omgevingsagenda op Houten praat mee en berichten daarover in Het Groentje. De betrokken stakeholders krijgen de agenda toegezonden.

Voortgang

Tijdens het proces van vaststelling van de omgevingsagenda starten we fase 3, de omgevingsvisie. De vaststelling van de omgevingsvisie is aan de nieuwe raad. De besluitvorming staat gepland voor juni/juli 2026 maar is afhankelijk van de programmering van de nieuwe raad.
Ook in deze laatste fase zullen we weer volop communiceren en participeren om zo tot een gedragen eindproduct te komen.
De uiteindelijke omgevingsvisie moet richting en focus geven en kunnen worden uitgerold zodat het voor iedereen helder wordt waar naartoe wordt gewerkt en ideeën en initiatieven daarop kunnen worden afgestemd. Het vergemakkelijkt bovendien de besluitvorming: als je weet wat je wilt bereiken, kun je makkelijker bepalen wat wel en niet bijdraagt aan dat doel. Het vergroot de motivatie en betrokkenheid: een duidelijke koers kan stakeholders en investeerders inspireren en motiveren om bij te dragen. Het verbetert de afstemming en samenwerking: met een gedeelde koers kunnen we intern beter samenwerken. En tot slot maakt het verantwoording mogelijk: we kunnen achteraf toetsen of keuzes en acties in lijn waren met de koers.

Evaluatie

Bij de vaststelling van de omgevingsvisie komt de evaluatie aan de orde. De omgevingsagenda is een tussenproduct.

Houten, 16 september 2025
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,

de secretaris,	de burgemeester,
R. van Netten	H.C. Heerschop

Bijlagen

1. Omgevingsagenda Houten
2. Participatielogboek project Houtense omgevingsvisie, versie september 2025

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Wouter van den Berg
2e PoHo:

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 786387

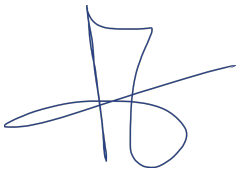
Onderwerp
Omgevingsagenda Houten

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 16 september 2025 gelezen en besluit:

1. De omgevingsagenda vast te stellen als basis voor de op te stellen omgevingsvisie

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 13 november 2025.

De raad van de gemeente Houten,
De griffier a.i.,

M.A.J.R. Hermans

de voorzitter,

H.C. Heerschop